Dosarul nr. 2-24567/22

H O T Ă R Â R E

În numele legii

24 mai 2023 **mun. Chişinău**

Judecătoria Chişinău, sediul Centru

În componența

Președintelui de ședință, judecătorul Badan-Melnic Eleonora

Grefierului Zmuncila Tamara

în sediul instanței, în ședință publică, a judecat în procedură civilă contencioasă cauza civilă conform cererii de chemare în judecată înaintate de Mihăilă Natalia către compania de asigurări ”General Asigurări” societate pe acțiuni cu privire la încasarea sumei și penalității și

a c o n s t a t a t:

1. În data de 4 noiembrie 2022 Mihăilă Natalia, reprezentată de către avocatul Cotruță Sergiu, s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva Companiei de Asigurări „General Asigurări” societate pe acțiuni prin care a solicitat încasarea sumei de 115848,71 lei cu titlu de despăgubiri de asigurare pentru cauzarea prejudiciului material, suma de 35623,48 lei cu titlu de penalitate contractuală pentru perioada 14 septembrie 2022 – 24 octombrie 2022 și compensarea cheltuielilor de judecată.
2. Prin cererile depuse în data de 26 decembrie 2022 și 6 aprilie 2023, partea reclamantă și-a concretizat pretențiile din acțiunea civilă în partea sumei revendicate cu titlu de penalitate contractuală care a fost cuantificată în sensul majorării la 178117,40 lei. (*f.d. 73-74*)

Argumentele participanților la proces

3. În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta Mihăilă Natalia a invocat că în data de 4 noiembrie 2021 a încheiat cu „General Asigurări” societate pe acțiuni contractul de asigurare facultativă nr. 1670/21/AK50, în baza căruia reclamanta a asigurat mijlocul de transport de model *****, număr de înmatriculare *****, valoarea asigurată constituind suma de 57510 euro.
4. Reclamantul a menționat că în data de 25 aprilie 2022 a avut loc accidentul rutier cu implicarea mijlocului de transport asigurat de model *****, iar pe 28 aprilie 2022 a fost

înregistrată cererea privind cazul asigurat, în baza căreia a fost deschis dosarul de daune nr. 0400-22AK.

5. În continuare Mihăilă Natalia a relatat că în data de 6 mai 2022 a fost examinat mijlocul de transport deteriorat împreună cu evaluatorii asiguratului și a Dealerului oficial și, conform contului de plată pentru repararea mijlocului de transport eliberat de societatea cu răspundere limitată „RUMEON”, s-a constatat că pentru repararea acestuia este necesară suma de 977024 lei, dat fiind faptul că a fost stabilită paguba totală a mijlocului de transport, întrucât cheltuielile de reparație depășesc 75 %.
6. Potrivit reclamantului, Compania de Asigurări „General Asigurări” societate pe acțiuni, prin ordinul nr. 4020 din 7 septembrie 2022, a ordonat transferul despăgubirii de asigurare în sumă de 753016,68 lei, fără a preîntâmpina asiguratul, iar prin ordinul de plată nr. 1925 din 7 septembrie 2022, suma de 753016,68 lei a fost transferată în contul Nataliei Mihăilă.
7. În viziunea reclamantului, compania de asigurări nu a achitat integral 75 % din valoarea asigurată, ci doar 65 % și din acest considerent în data de 23 iunie 2022 Mihăilă Natalia s-a adresat cu mai multe cereri de plată, însă până în prezent „General Asigurări” societate pe acțiuni nu a satisfăcut pretențiile.
8. În drept reclamantul a indicat prevederile art. 1822, 1858, 1859, 1868 din Codul civil și reglementările convenționale stabilite la pct. 9.11, 9.14 și 5.3 din contractul de asigurare, concluzionând asupra raționamentului că în speță sunt întrunite condițiile cu privire la dauna totală a mijlocului de transport, dar și faptul că mijlocul de transport nu a ieșit din posesia și folosința asiguratului.
9. Pe de altă parte, reclamantul a subliniat că nu sânt întrunite premisele pentru reținerea franșizei de 10 %, iar asigurătorul urma să achite 75 % din valoarea asigurată, motive pentru care acesta din urma trebuie să achite suplimentar despăgubirea de asigurare în mărime de 5751 euro, echivalentul a 115848,71 lei.
10. Complementar, în cererea de chemare în judecată s-a invocat că, în temeiul prevederilor art. 947, 948 din Codul civil și pct. 9.28 și 9.29 din contractul de asigurare, urmează a fi încasată penalitatea în mărime de 178117,40 lei pentru perioada cuprinsă în intervalul 14 septembrie 2022 – 6 aprilie 2023, sumă penalității fiind raportată la suma inițială a

despăgubirilor de asigurare care trebuia acordată și anume 43132,50 euro, echivalentul a 868865,39 lei.

11. În data de 6 martie 2023 pârâtul Companiei de Asigurări „General Asigurări" societate pe acțiuni, reprezentată de avocatul Botnari Veaceslav, a depus o referință la cererea de chemare în judecată prin care a solicitat respingerea ei integrală, ca fiind neîntemeiată. (*f.d.62-64*)
12. În motivarea referinței pârâtul a menționat că unicul element esențial care a determinat apariția litigiului în prezenta cauză este necesitatea sau nu de aplicare a franșizei.
13. În referință s-a notat că ambele părți sunt de acord că accidentul descris a dus la o daună totală a automobilului ce face obiectul contractului CASCO indicat de reclamantă, însă Compania de Asigurări „General Asigurări" societate pe acțiuni i-a comunicat reclamantului că din despăgubirea determinată spre plată urmează a fi dedusă și franșiza.
14. În susținerea argumentului indicat anterior partea pârâtă a explicat că pentru a determina dacă dauna este totală sau nu se apelează la pct. 9.11. propoziția 2 din contractul de asigurare, potrivit căruia „*Dacă suma estimată a daunelor este egală sau va depăși 75% acest caz se va considera pierdere/daună totală și se vor aplica prevederile și franșiza pentru cazurile de pierdere totală.".*
15. La fel pârâtul a remarcat prevederile pct. 9.12 din contractul de asigurare, potrivit căruia *„În caz de producere a unui risc asigurat care a dus la daună totală, despăgubirea de asigurare se stabilește reieșind din suma asigurată valabilă (rămasă) la această dată, deducând despăgubirile deja achitate și franșiza...".*
16. Potrivit părții pârâte la pct. 9.13 și 9.14 din contractul de asigurare se detaliază semnificația sintagmei „*reieșind din suma asigurată*", menționată la pct. 9.12.
17. În viziunea pârâtului normele convenționale redate anterior formează concluzia certă că pentru cazurile de daună totală se aplică franșiza.
18. Suplimentar în susținerea opțiunii procesuale pârâtul Compania de Asigurări „General Asigurări" societate pe acțiuni a indicat și despre faptul că la pct. 9.13 din contractul de asigurare este instituită regula generală de despăgubire în caz de daună totală, iar la pct. 9.14 se oferă o alternativă în cazul în care asiguratul nu dorește să transmită epava către asigurator.

19. Pârâtul este de părerea că prevederile contractuale stabilite la pct. 9.13 și 9.14 sunt o desfășurare a pct. 9.11 și 9.12 care reglementează clar deducerea franșizei pentru dauna totală. Or, neaplicarea pct. 9.11 exclude aplicarea pct. 9.13. sau 9.14.
20. Totodată în referință s-a menționat că aplicarea franșizei pentru toate cazurile de pierdere totală este expres indicată în polița de asigurare potrivit căreia „*Franşiza în caz de pierdere totală, furt, răpire - 10% din suma asigurată*".
21. Pârâtul a subliniat circumstanța de fapt, potrivit căreia reclamantul a insistat ca epava să rămână în proprietatea sa și, în această condiție, să primească suma conform pct. 9.14. din contract – 75 % din suma asigurată cu deducerea franșizei, adică în total 65 % din suma asigurată, care a și fost achitată reclamantei.
22. Cu privire la pretențiile reclamantului de încasare a penalității contractuale, pârâtul a menționat că pe marginea acestui dosar de daună părțile au purtat negocieri active, iar achitarea despăgubirii de asigurare a fost condiționată de lipsa unui numitor comun cu privire la suma ce urma a fi achitată.
23. În continuare pârâtul a notat că reclamantul de mai multe ori a cerut achitarea despăgubirii de asigurare într-un anumit cuantum, însă aceasta niciodată nu a furnizat datele bancare la care să poată fi virată suma determinată de asigurator, datele fiind comunicate abia pe 7 septembrie 2022 și imediat, în aceiași zi, au fost efectiv transferată despăgubirea de asigurare.
24. Totodată, partea pârâtă a detaliat aspectele premergătoare transferului sumei despăgubirii de asigurare și anume că prin solicitarea nr. 2911-222 din 28 iulie 2022 a fost solicitată reclamantei prezentarea datelor bancare, însă prin răspunsul din 4 august 2022 acestea nu au fost prezentate, fiind formulată întrebarea care va fi mărimea despăgubirii de asigurare.
25. Ulterior, prin răspunsul nr. 3105-222 din 15 august 2022 s-a comunicat că despăgubirea de asigurare va constitui 65% din suma asigurată și s-a reiterat necesitatea prezentării datelor bancare.
26. În referință pârâtului s-a mai menționat și despre faptul netemeiniciei pretenției privind plata penalităților, precum că aceasta este vădit nefondată, rezultând din faptul că decizia de acordarea a despăgubirii (Ordinul organului executiv nr. 4020) a fost luată pe 7

septembrie 2022 și în aceiași dată a fost achitată despăgubirea, aspecte reflectate și de către reclamant în cererea de chemare în judecată.

27. Cu privire la cuantumul penalităților pe care reclamantul le-a solicitat, Compania de Asigurări „General Asigurări" societate pe acțiuni a indicat că, deși reclamanta Mihăilă Natalia a calculat penalitățile din suma de 868865,39 lei, revendicarea penalităților din suma respectivă nu se poate realiza în condițiile în care suma este incertă și litigioasă, dar și în condițiile în care în partea acestei sume nu sunt întrunite condițiile stipulate la pct. 9.28 din contractul de asigurare.
28. În final pârâtul Compania de Asigurări „General Asigurări" societate pe acțiuni a subliniat faptul că prin derogare de la prevederile contractuale, având în vedere că reclamanta este clientul companiei, precum și insistența manifestată, a propus achitarea în cuantum de 100 % din suma asigurată, însă refuzul exprimat, faptul că achită avocatul și își asumă riscurile unui proces de judecată, duce la concluzia că reclamantul obține un avantaj economic din faptul că păstrează epava și în această ipoteză se neglijează principiile generale ale asigurărilor și anume că nu trebuie să se îmbogățească pe seama asigurării, ci doar să își repare prejudiciul.
29. În fortificarea raționamentului exprimat anterior pârâtul a făcut trimitere la prevederile art. 1859 alin. (2) din Codul civil și a precizat că prejudiciul efectiv reprezintă diminuarea patrimoniului reclamantei de pe urma producerii cazului asigurat, iar stabilirea prejudiciului se face stabilește prin deducerea valorii epavei din valoarea automobilului la data producerii cazului asigurat.
30. În ședință de judecată Mihăilă Natalia nu a fost prezentă, însă interesele sale au fost reprezentate de către avocatul stagiar Mocanu Vladislav, care în ședință de judecată a pledat în favoarea admiterii cererii de chemare în judecată în varianta concretizată.
31. În ședință de judecată pârâtul Compania de Asigurări „General Asigurări" societate pe acțiuni a fost reprezentat de către avocatul Botnari Veaceslav, care a solicitat instanței de judecată să respingă integral cererea de chemare în judecată.

Aprecierea instanței de judecată

32. Studiind materialele cauzei, apreciind pretențiile formulate în cererea de chemare în judecată, în raport cu probele prezentate, audiind explicațiile reprezentanților părților

prezenți în ședințele de judecată, instanța de fond consideră cererea de chemare în judecată întemeiată parțial, fiind pasibilă de a fi admisă în parte, cu argumentele ce se vor expune în partea motivată a hotărârii.

33. Din materialele cauzei rezultă că între Compania de asigurări „General Asigurări" societate pe acțiuni, în calitate de asigurator, și Mihăilă Natalia, în calitate de asigurat, a fost încheiat contractul de asigurare facultativă a autovehiculelor nr. 1670/21 AK50 din 4 noiembrie 2021 (AUTOCASCO-AVANTAJ), cu eliberarea poliței de asigurare seria/nr. AK50 1670/21-1 din aceeași dată. (*f.d.10-17, 18*)
34. Potrivit pct. 2 din contractul de asigurare, obiectul asigurării l-a constituit autovehiculul de model ***** anul fabricației *****număr de înmatriculare *****, numărul caroseriei*****.
35. Conform pct. 3.1 din contractul de asigurare, valoarea reală a autovehiculului asigurat și a dotărilor suplimentare montate la autovehicul a constituit, conform cererii de asigurare la data încheierii contractului, suma de 57510 euro.
36. În data de 28 aprilie 2022 Compania de asigurări „General Asigurări" societate pe acțiuni și Mihăilă Natalia au încheiat acordul adițional nr. 1 la contractul nr. 1670/21 din 4 noiembrie 2021, cu eliberarea poliței în redacție nouă, în baza căruia au fost completate și modificate prevederile contractuale stipulate la pct. 3.2 și 4.3 din contract. (*f.d.19*)
37. Din materialele cauzei instanța de judecată a stabilit că în data de 25 aprilie 2022 a avut loc un accident rutier cu implicarea mijlocului de transport autovehicul de model *****, iar în rezultatul depunerii cererii de către Mihăilă Natalia, în data de 28 aprilie 2022 la Compania de asigurări „General Asigurări" societate pe acțiuni a fost deschis dosarul de daune nr. 0400-22AK.
38. Prin cererea din 23 iunie 2022, Mihăilă Natalia a solicitat de la compania de asigurări „General Asigurări" societate pe acțiuni să emită o decizie de despăgubire cu achitarea sumei de 43132,5 euro, prin transfer la datele bancare, cu precizarea consecințelor ce urmează în cazul refuzului de a satisface cererea în timp de 5 zile lucrătoare. (*f.d.21-23*)
39. Prin cererea din 27 iunie 2022, ca urmare a recepționării unei propuneri de a încheia acordul privind stabilirea despăgubirii de asigurare CASCO pe dosarul de daune nr. 0400-22AK, Mihăilă Natalia a solicitat companiei de asigurări întocmirea unui acord privind stabilirea despăgubirii de asigurare/CASCO în baza pct. 9.14 din contract cu

emiterea deciziei de despăgubire a asiguratului și achitarea sumei de 43132,5 euro, cu lăsarea mijlocului de transport în proprietate asiguratului. (*f.d.24-25*)

40. Conform răspunsului Companiei de Asigurări „General Asigurări" societate pe acțiuni din 29 iunie 2022, Nataliei Mihăilă i s-a propus, prin derogare de la prevederile contractului de asigurare facultativă de autovehicule nr. AK50 1670/21 din 4 noiembrie 2021, achitarea despăgubirii de asigurare în mărime de 57510 euro, sub condiția transmiterii în proprietatea asigurătorului sau a unui terț, pe cont propriu, automobilul de model ***** număr de înmatriculare *****. (*f.d.26*)
41. În data de 29 iunie 2022, prin cererea repetată expediată Companiei de Asigurări „General Asigurări" societate pe acțiuni, Mihăilă Natalia a reiterat solicitarea de întocmire a unui acord privind stabilirea despăgubirii de asigurare/CASCO în baza pct. 9.14 din contract, cu emiterea deciziei de despăgubire a asiguratului și achitarea sumei de 43132,5 euro, cu lăsarea mijlocului de transport în proprietate asiguratului. (*f.d.29-30*)
42. Prin răspunsul din 7 iulie 2022 compania de asigurări și-a menținut propunerea făcută în data de 29 iunie 2022. (*f.d.31*)
43. În data de 28 iulie 2022 Compania de Asigurări „General Asigurări" societate pe acțiuni a notificat avocatul Cotruță Sergiu, care acționa în interesele Nataliei Mihăilă, despre faptul că acesta a omis indicarea datelor bancare și a solicitat să le comunice pentru a achita despăgubirea de asigurare. (*f.d.32*)
44. Prin cererea din 4 august 2022 avocatul Cotruță Sergiu a solicitat companiei de asigurări să informeze despre cuantumul despăgubirii de asigurare ce urmează a fi transferată asiguratului, iar prin răspunsul din 15 august 2022 „General Asigurări" societate pe acțiuni a propus achitarea sumei de 741402,24 lei cu titlu de despăgubire de asigurare, estimată procentual la 65% din suma asigurată, iar mijlocul de transport să rămână în proprietatea asiguratului. (*f.d.34*)
45. În data de 1 septembrie 2022 avocatul Cotruță Sergiu, acționând în interesele Nataliei Mihăilă, a expediat societății pe acțiuni „General Asigurări" o cerere în care a fost exprimat dezacordul cu propunerea asigurătorului, dat fiind faptul că franșiza în mărime de 10 % nu este aplicabilă la pct. 9.14 din contract și, în consecință, a fost păstrată opțiunea de emitere a unei despăgubiri de asigurare cu achitarea sumei de 43132,5 euro. (*f.d.35-36*)

46. Tot în data de 1 septembrie 2022 „General Asigurări” societate pe acțiuni a fost notificată despre faptul că în cazul achitării despăgubirii de asigurare în proporție mai mică de 75 % din suma asigurată, inițial va fi stinsă penalitatea în mărime de 0,1 % până la data de 18 august 2022 și ulterior despăgubirea de asigurare. (*f.d.37*)
47. În data de 7 septembrie 2022 prin ordinul nr. 4020 compania de asigurări „General Asigurări” societate pe acțiuni a fost aprobată despăgubirea de asigurare în sumă de 753016,68 lei și s-a ordonat achitarea acestei sume Nataliei Mihăilă pentru compensarea pagubei cauzate autovehiculului de marca *****, număr de înmatriculare *****. (*f.d.41*)
48. Potrivit ordinului de plată nr. 1925 din 7 septembrie 2022 „General Asigurări” societate pe acțiuni a efectuat transferul sumei de 753016,68 lei la contul bancar al Nataliei Mihăilă, cu titlu de despăgubire de asigurare. (*f.d.40*)
49. Instanța de judecată a stabilit că, prin cererea din 22 septembrie 2022, avocatul Cotruță Sergiu, acționând în interesele Nataliei Mihăilă, a solicitat companiei de asigurări să explice modalitatea de calcul a sumei de 753016,68 lei și procentul de despăgubire din bun, echivalentul în euro în data transferului, precum și să elucideze aspectul dacă în această sumă este inclusă și penalitatea. (*f.d.42*)
50. Prin răspunsul din 3 octombrie 2022 „General Asigurări” societate pe acțiuni a comunicat formula de calcul a despăgubirii de asigurare, cursul stabilit de Banca Națională a Moldovei în data producerii cazului asigurat, dar și faptul că suma despăgubirii achitate nu include penalități din motiv că asigurătorul nu se află în întârziere. (*f.d.43*)
51. În data de 12 octombrie 2022 avocatul Cotruță Sergiu, acționând în interesele Nataliei Mihăilă, a înaintat o pretenție față de compania de asigurări prin care a solicitat achitarea în termen de 3 zile din data recepționării a despăgubirii de asigurare restante în sumă de 11848,71 lei și penalitatea contractuală în mărime de 25197,10 lei, cu atenționarea despre o eventuală adresare în instanța de judecată. (*f.d.46*)
52. Prin răspunsul din 31 octombrie 2022 „General Asigurări” societate pe acțiuni și-a manifestat dezacordul cu pretenția din 12 octombrie 2022. (*f.d.66*)
53. În continuare instanța de judecată relevă că fondului raportului material litigios îi sunt aplicabile prevederile Codului Civil, în redacția legii în vigoare din 1 martie 2019, dat fiind faptul că contractul de asigurare facultativă a autovehiculelor nr. 1670/21 AK50 datează cu 4 noiembrie 2021 și circumstanțele de fapt (accidentul rutier/cazul asigurat) ce

a determinat survenirea riscului asigurat s-au produs pe 25 aprilie 2022, adică ulterior modificărilor legislative operate în legea materială.

54. ***Conform prevederilor art. 776 Cod civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.***
55. Potrivit art. 1822 alin. (1) Cod civil, *prin contract de asigurare, o parte (contractantul asigurării) se obligă să plătească celeilalte părţi (asigurător) prima de asigurare, iar asigurătorul se obligă să plătească asiguratului, beneficiarului asigurării sau, după caz, terţului păgubit o prestaţie bănească (indemnizaţie ori despăgubire de asigurare) la producerea cazului asigurat în interiorul perioadei de asigurare.* (2) *Orice clauză care derogă de la dispoziţiile prezentului capitol în detrimentul contractantului, asiguratului sau beneficiarului consumator este lovită de nulitate absolută*.
56. În corespundere cu prevederile art. 1829 alin. (1) Cod civil *riscul asigurat este unul sau mai multe evenimente sau fenomene viitoare, posibile, dar incerte, prevăzute de contractul de asigurare, la care sînt expuse viaţa, sănătatea sau patrimoniul unei persoane.*
57. Totodată, art. 1830 alin. (7) din Codul civil, reglementează că *încheierea contractului de asigurare se constată prin poliţa de asigurare sau certificatul de asigurare emis şi semnat de asigurător ori prin nota de acoperire emisă şi semnată de brokerul de asigurare.*
58. Conform prevederilor art. 1858 alin. (1) și (5) din Codul civil, *în cazul asigurării de daune, asigurătorul este obligat să despăgubească prejudiciul suportat de asigurat sau, după caz, de terţul păgubit la survenirea cazului asigurat*. *Asigurarea de daune cuprinde asigurarea bunurilor, asigurarea de răspundere, de sănătate, asigurarea de credite, garanţii şi pierderi financiare şi altele.*
59. Potrivit art. 5 alin. (3) din Legea cu privire la asigurări nr. 407-XVI din 21 decembrie 2006, în vigoare la data survenirii riscului asigurat, *în asigurarea benevolă (facultativă), raporturile dintre asigurat şi societatea de asigurare, drepturile şi obligaţiile fiecărei părţi se stabilesc prin contract de asigurare. Prevederile contractului de asigurare nu pot depăşi prevederile condiţiilor de asigurare. Condiţiile de asigurare benevolă (facultativă) sunt stabilite de către societatea de asigurare, în conformitate cu legislaţia şi cu actele normative ale autorităţii de supraveghere*.

60. Raportând prevederile legale la care s-a făcut referire anterior la circumstanțele de fapt stabilite în baza materialelor cauzei, instanța califică raportul material litigios drept unul contractual, particularizat de elementele raporturilor juridice privind asigurarea facultativă a transportului auto. Contractul de asigurare facultativă a autovehiculelor nr. 1670/21 AK50 din 4 noiembrie 2021 are caracter aleatoriu, întinderea drepturilor și obligațiilor contractuale depinzând de eventualitatea survenirii riscului asigurat. Natura contractului determină și particularitățile răspunderii contractuale a asiguratorului, or tocmai lui îi este necunoscută întinderea obligațiilor contractuale, fiind dependente de condiția survenirii riscului asigurat. Corelativ, și drepturile asiguratului vor depinde de survenirea cazului asigurat.
61. Instanța de judecată remarcă și reglementările contractuale pertinente soluționării prezentului litigiu. Astfel, în corespundere cu pct. 3.1 din contractul de asigurare nr. 1670/21/ AK50 din 4 noiembrie 2021, *valoarea reală a vehiculului asigurat și a dotărilor suplimentare montate la autovehicul constituie conform cererii de asigurare la data încheierii asigurării suma de 57510 Euro*.
62. Conform pct. 5.3 din același contract, *în caz de daună totală (distrugere, Furt) în urma cărora autovehiculul asigurat iese din posesia și folosința Asiguratului în afara sau contra voinței sale, la plata despăgubirii se va aplica în orice caz franșiza în mărime de 10 % din suma asigurată*.
63. În continuare instanța notează că la pct. 9.11 din contractul de asigurare părțile au convenit asupra clauzei potrivit căreia *suma totală (inclusiv pe cazuri multiple sau suplimentare) a despăgubirilor de asigurare pentru dauna parțială și furt a autovehiculului asigurat nu poate depăși 75% din suma asigurată. Dacă suma estimată a daunelor este egală sau va depăși 75 % acest caz se va considera pierdere/daună totală și se vor aplica prevederile și franșiza pentru cazurile de pierdere/daună totală.*
64. La dosar este anexat raportul nr. 1382 din 24 mai 2022 de evaluare a valorii reziduale a autovehiculului de model ***** număr de înmatriculare ***** caroseria nr.*****, din care rezultă că în momentul producerii pagubei costul autovehiculului constituia 1158493 lei, costul reparației (RUMEON) a fost estimat la suma de 977024 lei, cost rămășițe – 487436 lei, iar paguba cauzată a constituit 671057 lei. (*f.d.66 verso - 68*)

65. Consecvent instanța de judecată evidențiază și aspectul potrivit căruia părțile litigante nu au manifestat poziții procesuale divergente cu privire la mărimea pagubelor materiale cauzate autovehiculului în sensul că accidentul rutier a avut drept consecință dauna totală a bunului asigurat de producerea riscului.
66. În cadrul examinării cauzei s-a stabilit că pârâtul a achitat reclamantului despăgubirea de asigurare în mărime de 753016,68 lei pe data de 7 septembrie 2022 (a se vedea pct. 48 al hotărârii), ceea ce constituie 65% din valoarea pagubei, estimate la suma totală de 1158493 lei. Diferența disputată de părți constituie suma de *115849,30 lei*, echivalentă cu 10% din costul total al bunului (1158493 lei * 10% = 115849,30 lei).
67. Conform clauzei contractuale stipulate la pct. 9.14 din contractul de asigurare, *dacă asiguratul dorește ca autovehiculul avariat total să fie lăsat în proprietatea sa,* ***asigurătorul va achita doar 75 % din suma asigurată rămasă.*** Clauza contractuală respectivă este de strictă aplicare speței, astfel încât aceasta se pliază pe circumstanțele de fapt ale acesteia, în condițiile în care această clauză poate funcționa independent de celelalte, fiind delimitată în aspect de structură și consecutivitate de cea de la pct. 9.11, pe care se bazează partea pârâtă în apărarea poziției sale în procesul civil.
68. Cu această ocazie se va face referire la prevederile de la art. 1100 Cod civil, potrivit cărora *(1) Contractul trebuie interpretat pe principiile bunei-credinţe.* Potrivit art. 1103 Cod civil, *clauzele contractuale se interpretează în contextul întregului contract*.
69. În corespundere cu prevederile de la art. 1107 Cod civil, *(1) Neclarităţile din condiţiile contractuale standard se interpretează în defavoarea părţii care le-a formulat. (2) În caz de dubiu, contractul se interpretează în favoarea celui care a contractat obligaţia şi în defavoarea celui care a stipulat-o.* ***În toate cazurile****, contractul se interpretează în favoarea aderentului sau a consumatorului. (3) Clauzele care au fost negociate individual au prioritate față de celelalte clauze.*
70. Instanța de judecată va face uz de prevederile legale expuse la pct. 68-69 din hotărâre și va interpreta clauza contractuală de la pct. 4.14 din contractul de asigurare facultativă a autovehiculelor nr. 1670/21 AK50 din 4 noiembrie 2021 în sensul direct al acesteia, conținut din care nu rezultă în niciun fel că din despăgubirea de asigurare de 75% din suma asigurată urmează să se deducă franșiza de 10%.

71. Disonanța dintre clauza civilă de la pct. 4.14 cu cea de la pct. 4.11, propoziția a doua se va interpreta favorabil aderentului consumator Mihăilă Natalia, aplicându-se partea de convenție de la pct. 4.14 din contract.
72. Prin urmare, fiind stabilit cu certitudine că *daunele* provocate autovehiculului au un caracter *total*, ținând cont de faptul că asiguratul Mihăilă Natalia și-a manifestat *dorința de a păstra autovehiculul avariat,* instanța de judecată constată caracterul întemeiat al pretențiilor reclamantului cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și va dispune în aceste sens încasarea din contul pârâtului a sumei de 115848,71 lei cu titlu de despăgubire de asigurare, care constituie 10% din valoarea totală a pagubei, costul estimat al automobilului în momentul accidentării acestuia evaluat la 1158493 lei.
73. Printr-o altă pretenție din cererea de chemare în judecată reclamantul a solicitat încasarea penalității contractuale în mărime de 178117,40 lei. Instanța de judecată va admite parțial această pretenție cu argumentele ce se vor expune în cele ce urmează.
74. Conform prevederilor art. 947 alin. (1) și (3) din Codul civil, *clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate)*. *Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobînzi de întîrziere*.
75. Din conținutul reglementărilor convenționale instanța reține că la pct. 9.29 părțile au stipulat o astfel de clauză penală, potrivit căreia *pentru fiecare zi de întârziere din vina Asigurătorului, Asiguratul poate calcula penalități în cuantum de 0,1% din suma inițială a despăgubirii de asigurare care trebuie acordată*.
76. Având în vedere că instanța a concluzionat asupra temeiniciei pretenției principale cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare în mărime de 115848,71 lei, reclamanta Mihăilă Natalia, de principiu, este îndreptățită să pretindă și penalități, însă, ținând cont de perioada de întârziere, de suma la care urmează a fi raportată clauza penală stabilită sub forma unei cote procentuale de 0,1%, instanța va încasa din contul pârâtului „General Asigurări” societate pe acțiuni în beneficiul reclamantei Mihăilă Natalia suma de 23748,99 lei.

77. Se va elucida că reclamantul a oferit datele sale bancare pârâtului pe 7 septembrie 2022, dată în care a fost achitată suma de 753016,68 lei, iar până în data respectivă creditorul însuși a ezitat să ofere informația necesară debitorului pentru efectuarea plății despăgubirii de asigurare. Pe partea de diferență încasată din contul pârâtului prin prezenta hotărâre în mărime de 115848,71 lei instanța de judecată atestă întârzierea debitorului pârât, începând cu data 14 septembrie 2022 (dată de scadență indicată de partea reclamantă) și va calcula pentru aceasta penalitatea în cuantum de 0,1% din suma datorată în mărime de 115848,71 lei până la data de 6 aprilie 2023, potrivit cererii părții reclamante, adică pentru 205 zile (115848,71 lei * 0,1% = 115,8487; 115,8487 * 205 zile = 23748,99 lei).
78. În rest pretențiile reclamantului cu privire la încasarea penalității în partea ce excedă suma de 23748,99 lei se vor respinge, ca fiind neîntemeiate.
79. Cu referire la soluționarea chestiunii ce vizează repartizarea cheltuielilor de judecată între părți, instanța relevă că în prezentul litigiu reclamantul a fost scutit de la plata taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată, dată fiind incidența prevederilor art. 85 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, conform cărora, *de taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc reclamanţii în acţiunile de protecţie a drepturilor consumatorilor.*
80. Conform prevederilor art. 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă stabilește că *cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporţional părţii admise din acţiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată*.
81. Conform art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea taxei de stat nr. 1216-XII din 3 decembrie 1992, *pentru cererile de chemare în judecată, privitor la litigiile cu caracter patrimonial, cererile de contestare a unui titlu executoriu sau a unui alt document prin care încasarea se produce în mod incontestabil 3% din valoarea acţiunii sau din suma încasată, dar nu mai puţin de 150 lei şi nu mai mult de 25000 lei de la persoanele fizice şi nu mai puţin de 270 lei şi nu mai mult de 50000 lei de la persoanele juridice*.
82. Așadar, aplicând normele procesuale enunțate anterior, instanța de judecată va încasa din contul pârâtului „General Asigurări” societate pe acțiuni în beneficiul statului Republica

Moldova suma de 4187,93 lei (115848,71 lei + 23748,99 lei = 139597,70 lei, iar 3% din 139597,70 lei = 4187,93 lei).

83. În cele din urmă instanța de judecată va admite parțial acțiunea reclamantului în temeiul rațiunilor care se conțin în partea de motivare a hotărârii și va încasa de la pârât în beneficiul reclamantei plățile expuse în partea dispozitivă.
84. În conformitate cu art. 236, 238-241 Cod de procedură civilă al Republicii Moldova, instanța de judecată

h o t ă r ă ş t e:

Acțiunea civilă înaintată de Mihăilă Natalia către compania de asigurări ”General Asigurări” societate pe acțiuni cu privire la încasarea sumei și penalității se admite parțial.

Se încasează de la compania de asigurări ”General Asigurări” societate pe acțiuni, IDNO 1016600035165, în beneficiul Nataliei Mihăilă, IDNP *****, suma de 115848,71 (una sută cincisprezece mii opt sute patruzeci și opt, 71) lei cu titlu de despăgubire de asigurare (diferență) și suma de 23748,99 (douăzeci și trei mii șapte sute patruzeci și opt, 99) lei cu titlu de penalitate.

În rest, pretențiile reclamantului se resping ca neîntemeiate.

Se încasează de la de la compania de asigurări ”General Asigurări” societate pe acțiuni, IDNO 1016600035165, în beneficiul statului Republica Moldova suma de 4187,93 (patru mii una sută optzeci și șapte, 93) lei cu titlu de taxă de stat.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile din data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău.

Președintele de ședință,
judecătorul **Eleonora BADAN-MELNIC**